

אירוח נשיאותי

מלון "המלך דוד" הירושלמי הוא שם נרדף ליוקרה נשיאותית. אין כמעט אישיות מפורסמת, מבין מנהיגי העולם, שלא התארח במלון הזה, במהלך ביקורה בירושלים. מהו סוד קסמו של המלון הוותיק? איך נערכים לביקור של נשיא ארה"ב? איך מתמודדים עם אירוח נשיא מצרים בהתרעה של פחות מ-48 שעות? המנכ"ל הוותיק, חיים שקדי, מגלה סודות מחדרי חדרים

מאיה בהיר

קומת הכניסה של המלון

"המשימה הראשונה, שאיתה התמודדנו לאחר קבלת האישור על אירוחו המתוכנן של נשיא ארה"ב, ג'ורג' וו. בוש, הייתה לפנות 100 מחדרי המלון עבור הצוות האמריקני, שארגן את הביקור". כך מספר חיים שקדי, מנכ"ל מלון "המלך דוד", מלון הדגל של רשת מלונות "דן", שמוסיף: "בדרך כלל אורחינו מקבלים בהבנה את בקשתנו לפנותם לקראת ביקור נשיא, אך הפעם, רבים מהם לא הבינו, מדוע עליהם לפנות את חדריהם שלושה שבועות לפני הגעת הנשיא.

לאן אנו מעבירים את האורחים? בדרך כלל אנו מציעים להם מלונות אחרים בעיר. מובן שהשתייכותנו לרשת מלונות 'דן' מסייעת לנו מאוד, כי אנו יכולים להציע לאורחינו את מלונות הרשת האחרים בירושלים (מלון 'דן פנורמה ירושלים' ומלון 'דן בוטיק'), או להעבירם למלונות הרשת האחרים. אגב, כדי לארח את המשלחת הנשיאותית אין די בפינוי כל 237 חדרי המלון. המשלחת נזקקה ל-700-800 חדרים וחבריה השתכנו במלונות שונים בעיר.

המשימה השנייה, שעמדה לפנינו, הייתה להצטייד בציוד ובמצרכים חיוניים לתקופת אירוח הנשיא. בעת הביקור, כוחות הביטחון חסמו את דרכי הגישה אל המלון - כמעט אין יוצא ואין בא. נוסף על כך, הכנסת ציוד או

האם הביקור הנשיאותי הסתיים בהצלחה מבחינתך?

"בהחלט. קיבלנו מכתבי תודה מכל הגורמים שהתארחו אצלנו. אין ספק, שהניסיון הרב שצברנו לאורך השנים מסייע לנו מאוד באירוח מסוג זה. אנשי הצוות, המקורבים ביותר לנשיא, הודו לפנינו על היותנו קשובים לבקשותיהם. הם ציינו במיוחד את יכולתנו לאלתר פתרונות, שאינם חלק מ'הוראות הספר'. בהזדמנות זו, אני מבקש להודות לכל עובדי המלון ולצוות ההנהלה, אשר עבדו במרץ ובמקצועיות בארגון האירוח ובמהלכו, ובזכותם, האירוע הסתיים בהצלחה רבה."

קרבנות של המלון למגדל דוד ולקבר דוד העניקה את ההשראה לשם, שנבחר עבורו - "מלון המלך דוד" ("King David Hotel"). השם נועד לשקף הדר מלכות, כמקובל במלונות הפאר של אירופה באותה תקופה, ובה בעת להיות גם יהודי וגם ארץ-ישראלי

האם נפגשת עם הנשיא?

"רק לזמן קצר מאוד. בזמנו, כאשר התארח אצלנו הנשיא הקודם, ביל קלינטון, הוא היה נגיש לסגל המלון ולאורחים חשובים, שביקשו את חברתו. אך מאז אירועי יום 11.9.2001, השמירה על הנשיא הדוקה מאוד, ואין אפשרות להתקרב אליו. לשמחתנו הרבה, הנשיא בוש התפנה לזמן קצר, והדה לנו על האירוח ואף הצטלם למזכרת עם צוות המלון."

היסטוריה מול חומות ירושלים

מלון המלך דוד הוא מלון ותיק עם היסטוריה מרתקת, אשר חגג לאחרונה את יום הולדתו ה-75. במהלך השנים התארחו במלון אישים רבי מעלה, ולדוגמה: וינסטון צ'רצ'יל; הנסיך צ'ארלס; הנרי קסינג'ר; נשיא ארה"ב: ריצ'רד ניקסון; ג'ראלד פורד; ג'ימי קרטר, ביל קלינטון; חוסני מובארכ; הקיסר האתיופני הגולה, היילה סלאסי; מלך יוון, ג'ורג' השני; מלך ספרד המודח, אלפונסו ה-13; מלכי מדינות ערב: האמיר עבדאללה מירדן; פייסל השני מעיראק; והמלכה נאזלי ממצרים, אמו של המלך פארוק. כמו כן, התארחו במלון: אלינור רוזוולט; מרגרט תאצ'ר; הברון אדמונד דה-רוטשילד; ראש ממשלת צרפת (וליימים נשיא צרפת), ז'אק שיראק; מלך ספרד, חואן קרלוס; המיליונר לי איאקוקה; קאנצלר גרמניה, הלמוט קוהל; ועוד.

מלון המלך דוד לאחר פתיחתו בשנות ה-30 של המאה הקודמת

סיפורו של המלון מתחיל במשפחת מוסרי, אשר הגיעה למצרים מן העיר ליבורנו שבאיטליה. בני המשפחה עסקו, בעיקר, בבנקאות (לימים הם החזיקו את "בנק מוסרי", אחד מן המוסדות הפיננסיים הגדולים ביותר במצרים), אך גם ניהלו מלונות פאר במצרים.

בשנת 1921, שנה לאחר כינון המנדט הבריטי בארץ ישראל, שהביא להצאת פיתוחה של ירושלים, אלי מוסרי ייסד את חברת "מלונות ארץ ישראל-

מצרכים לתחומי המלון הייתה כרוכה בבדיקות ביטחוניות קפדניות ביותר. לכן הצטיידנו מראש לקראת הביקור. למעשה, האספקה היחידה בעת הביקור הייתה של מצרכים טריים ושל כביסה נקייה. כדאי לציין, שחלק מן 'התרגולת הנשיאותית' כולל הכנת חוברת עבור כוחות הביטחון, הכוללת את רשימת עובדי המלון (כ-300 עובדים במשרות מלאות) ותצלומיהם העדכניים, כדי לאפשר להם גישה למלון במהלך הביקור.

לובי המלון

המשימה השלישית, שאיתה התמודדנו הייתה אספקת השירותים האיכותיים של המלון, למרות אילוצי האבטחה הפנימיים. לדוגמה, אנשי האבטחה האמריקנים השביתו את מעלית השירות, אשר מגיעה אל הסוויטה המלכותית שבה השתכן הנשיא, ועובדינו נשאו את הציוד בידיהם דרך חדר המדרגות. נוסף על כך, גם נדרשנו לכלכל את אנשי האבטחה הרבים ואת חוליות הפיקוד אשר שהו במקום, מעבר לתפוסת החדרים הרגילה. חשוב לציין, שאצלנו האילוצים התפעוליים אינם מהווים תירוץ לשירות לא טוב, והעובדים מקבלים את ההכשרה המתאימה, כיצד להתמודד עם כל תרחיש."

האם עשיתם שדרוגים מיוחדים במלון, לקראת בואו של הנשיא?

"אנחנו מוכנים תמיד לארח ברמה הגבוהה ביותר, אך יד המקרה הייתה בכך, שבדיוק לקראת הביקור תכננו את החלפת המזרנים בשתי הקומות העליונות של המלון. חברת המזרנים שמחה לספק את הסחורה בזמן, ואף זכתה בצילום מפרגן בעיתון. ואילו הנשיא זכה לישון בירושלים על מזרן איכותי חדש לחלוטין."

חדר הקריאה במלון

ו-17 חדרי משרדים בקומה העליונה במלון. בחודש נובמבר נקטו השלטונות האזרחיים של המנדט צעד דומה ולקחו 45 חדרים באגף הדרומי של המלון. המלון הפך להיות מרכז השלטון של המנדט הבריטי. על הבניין שמרו חיילים בריטים ובפתחו הוצב טנק.

הפיצוץ הגורלי

בבוקר 22.7.1946, לוחמי האצ"ל, מחופשים לעובדים ערבים, החדירו כדי חלב מלאים ב-350 ק"ג חומר נפץ למטבח מסעדת "לה רג'נס", שבקומה התחתונה, באגף הדרומי של המלון. לאחר שהפעילו את פתיל ההשהיה של הפצצה, אנשי האצ"ל התריעו על הפצצה, אך המלון לא פונה מיושבייו. בשעה 12:37 הרעיד פיצוץ אדיר את ירושלים, והאגף הדרומי קרס על כל קומותיו. בפיצוץ נהרגו 91 איש: 28 מהם בריטים, 41 ערבים, 17 יהודים וחמישה מאורחי המלון, ומאות אנשים נוספים נפצעו.

בחודש דצמבר 2006, המלון חגג 75 שנה לפתיחתו. לרגל האירוע נאספו צילומים, מוצגים וכלים, שהיו חלק מתולדות המלון. אחד מן המוצגים הבולטים הוא שטיח, שנפרס לאורך מסדרון אולם הכניסה, ועליו 132 חתימות של מבקרים רמי דרג, שהתארחו במלון, במהלך 75 שנותיו

השנתיים הבאות היו ימי הדמדומים של המנדט הבריטי. האגף הרוס לא שוקם, והוא נותר כפצע פעור. ביום 15.5.1948 הורד הדגל הבריטי מגג המלון.

לאחר שהבריטים עזבו את ירושלים, ארגון הצלב האדום הבין-לאומי נכנס למלון וקבע בו את מקום פעילותו, אך למרות הסכם בין צה"ל לבין הלגיון הערבי, שקבע כי אזור המלון ייחשב לאזור מפורז, המלון הפך להיות שדה קרב ומדי יום נורו עליו עשרות פגזים וכדורים.

עם סיום הקרבות, המלון חזר לתפקד בניהולה של חברת מלונות "ארץ ישראל-פלשתינה", אבל ירושלים החצויה, בירתה של המדינה החדשה והקטנה, כבר לא הייתה במיטבה. רבים מתושביה עזבו אותה, ובעלי מניותיו של המלון איבדו בו עניין. בשלהי שנת 1957 עמד המלון הרוס למחצה ומוזנח, כאשר גגו וקומתו העליונה שימשו את יחידות המודיעין הישראלי.

פלשתינה", במטרה לבנות מלון פאר בירושלים עבור הנוסעים לארץ ישראל המנדטורית - אנשי עסקים, משלחות ציוניות, אנשי צבא, ואנשי ממשל ומינהל בריטיים. הרישיון להפעלת החברה ניתן בשנת 1929, והחברה רכשה שטח של כ-18 דונם ברחוב יוליאן (שלימים הפך להיות רחוב המלך דוד). השטח נבחר בזכות מיקומו הכלכלי-אסטרטגי והנוף המרהיב הנשקף ממנו. השטח נמצא מול חומות העיר העתיקה ומגדל דוד, ומול הר ציון. קרבתו של המלון למגדל דוד ולקבר דוד העניקה את ההשראה לשם, שנבחר עבורו - "מלון המלך דוד" ("King David Hotel"). השם נועד לשקף הדר מלכות, כמקובל במלונות הפאר של אירופה באותה תקופה, ובה בעת להיות גם יהודי וגם ארץ-ישראלי.

הפיצוץ במלון המלך דוד

מבנה המלון הוא פרי תכנונו של האדריכל השוויצרי אמיל פוכט. על הבנייה, שארכה 13 חודשים, ניצח האדריכל הירושלמי, בנימין חייקין. המלון נבנה מאבני גיר ורודות, שנחצבו ממחצבה סמוכה לדרך יריחו. חזיתות המבנה צופו באבני גיר ממחצבה בחברון. צורתו המלבנית של המלון ומעקה האבן שעל הגג תאמו את צורתן של חומות העיר העתיקה, שניצבו ממול. במלון היו ארבע קומות של חדרים, נוסף על קומת כניסה וקומת מרתף.

המלון נחנך ביום 20.1.1931. בימים הראשונים להפעלת המלון, עוד לפני שהמטבח התארגן כראוי, הביאו את האוכל למסעדת המלון ברכבת מקהיר. צוות המלון גויס מכל רחבי העולם: המלצרים הובאו ממצרים ומסודן, צוות ההנהלה היה שוויצרי והשפים - איטלקיים. עד מהרה, המלון הפך למוקד הבילוי היוקרתי בעיר, ונכבדי ירושלים ערכו בו אירועים, קבלות פנים ונשפים.

עם פרוץ המרד הערבי הגדול, בשנת 1936, הואטה תנועת התיירים לירושלים, והכנסות המלון נפגעו. היחידים, שהתארחו במלון באותה עת, היו חברי ועדת פיל, שבאו לחקור את הסיבות לפרוץ המרד הערבי הגדול ולהמליץ, כיצד לסיים את הסכסוך הערבי-יהודי בארץ ישראל.

בחודש אוקטובר 1939, שלטונות הצבא הבריטי הפקיעו 40 חדרי שינה

סוויטה דופלקס

בשנת 1958, רשת מלונות "דן", בבעלות משפחת פדרמן, רכשה את המלון. אחת מן ההחלטות הראשונות, שקיבלו קסיל וסמו פדרמן, הייתה לבנות מחדש את האגף הדרומי הרוס. השיפוץ כלל עבודות תשתית נרחבות

"דן" שוב ניצלה את ההפוגה ושיפצה בצורה יסודית את ארבע קומות המגורים של המלון, את כל השטחים הציבוריים, את המסעדות, ואף חנכה מרכז סמינרים יוקרתי. בסוף שנות ה-90, לאחר שנים קשות של פיגועים, הרגיעה חזרה לארץ והתיירות התאוששה במהירות. זרם חדש של ראשי מדינות ושל מנהיגים פקד את המלון, וכן היו גם ביקורים של אנשי רוח, יוצרים, אמנים, וידועים רבים, שבחרו ללון בצל קורתו של המלון.

גל התיירות הגיע לשיאו בקיץ 2000, כאשר באותה שנה, ירושלים ידעה יותר משניים וחצי מיליון תיירים. עם פרוץ האינתיפאדה השנייה נקטעה פריחת התיירות, אך עדיין היו אורחים, שהגיעו לאות הזדהות.

בחודש מארס 2005, המלון נבחר להיות מרכז האירוח הרשמי של מדינת ישראל לעשרות מנהיגים וראשי מדינות, שהגיעו ארצה להגל חנוכת המבנה החדש של "יד ושם".

בחודש דצמבר 2006, המלון חגג 75 שנה לפתיחתו. לרגל האירוע נאספו צילומים, מוצגים וכלים, שהיו חלק מתולדות המלון. אחד מן המוצגים הבולטים הוא שטיח, שנפרס לאורך מסדרון אולם הכניסה, ועליו 132 חתימות של מבקרים רמי דרג, שהתארחו במלון, במהלך 75 שנותיו.

מבט על המלון מן הגינה

סוד הקשר האישי

על אף שבמהלך השנים נבנו מלונות רבים ומפוארים בעיר הבירה, אורחי העיר מעדיפים את המלון הוותיק והסולידי, ולא בכדי. למנכ"ל שקדי יש הסברים אחדים לעניין: "הנוף הייחודי בהחלט משחק לטובתנו. יש לנו סוויטות ייחודיות וחדרים מרווחים ומעוצבים. אנו יודעים לתת שירות ברמה הגבוהה ביותר, ומעבר לכך, אנו מצטיינים בערך מוסף לאורחינו, שבא לידי ביטוי בקשר האישי איתם. המסר של הנהלת הרשת הוא: 'דן מלונות שאוהבים לחזור אליהם'. אצלנו, במלון 'המלך דוד', כמעט בכל רגע נתון, שליש מן האורחים הם לקוחות חוזרים", כאן שקדי מפתיע ואומר: "מדי יום, אני מקבל דואר אלקטרוני מאורחים שהתארחו אצלנו, ואפילו מוזמן לאירועיהם המשפחתיים".

איך אתם בונים את הקשר הזה?

"אנו פשוט מקפידים לדבר עם אורחינו פעמיים לפחות, במהלך שהותם במלון. אנו מנסים להבין, מה כל אורח רוצה במיוחד: מה הוא אוהב לארוחת הבוקר? מה הם הבילויים החביבים עליו? ועוד. אנו בונים פרופיל לכל אורח, וכאשר הלקוח חוזר אלינו, אנו דואגים למלא את כל בקשותיו מביקוריו הקודמים. בסופו של דבר, האישים המפורסמים הם רק כ-10% מכלל אורחינו. מרבית אורחי המלון הם אורחים רגילים, שבחרים בנו, כי הם אוהבים את רמת האירוח הגבוהה ואת היחס האישי, שהם זוכים לו בצל קורתנו." ■

ושינויים מבניים בכל קומות המלון וחדריו. עד לשיפוץ זה, למשל, בכל קומה היה רק חדר אמבטיה אחד (למעט הסוויטות), שאורחיהן נהנו מחדר אמבטיה פרטי). במסגרת השיפוץ נבנו חדרי אמבטיה ושירותים בכל חדר, והרדיאטורים של המלון הוחלפו במערכת חימום ומיזוג.

בחודש דצמבר 1958, המלון פתח את שעריו בשנית והפך מיד למלון הבית של שרי הממשלה, מנהיגי הסוכנות, חברי כנסת ואלופי צה"ל. גם אורחיה הרשמיים והלא רשמיים של מדינת ישראל היו לאורחי קבע במלון.

חדר אוכל פרטי בסוויטה המלכותית

בשנת 1961 הושלמה בנייתו מחדש של האגף הדרומי, אך המיתון בשנים הבאות שיתק את תיירות הפנים ואת התיירות הנכנסת. תפוסת המלון הגיעה לשפל שלא היה כמותו, וקסיל פדרמן החליט לנצל את המצב ולהוסיף שתי קומות נוספות למלון. לאחר שנפתרו כל בעיות הרישוי, נותרה בעיה קשה - כיצד לצפות את הקומות העליונות, בדומה לאבני הציפוי של הקומות התחתונות, שמקורן בחברון? מלחמת ששת הימים פתרה את הבעיה. חברון נכבשה ונמצאה המחצבה, שבאבניה ציפו את המלון 37 שנים קודם לכן.

לאחר מלחמת ששת הימים, התמונה השתנתה מן הקצה אל הקצה. ישראל הוצפה בזרם תיירות שלא נראה כמוהו, ומספר חדרי המלון לא תאם את הביקוש. עם זאת, שגשוגה של התיירות בירושלים לא נעלם מעיניהם של ראשי רשתות המלון הבין-לאומיות, והם החלו לבנות בתי-מלון בעיר בקצב מטורף. התחרות עם בתי-מלון חדישים ומודרניים לא הרתיעה את משפחת פדרמן, שדבקה במלון הקלאסי, אשר ממש כמו יין טוב רק משתבח עם השנים.

בין התאריכים 1977.11.22-19, נשיא מצרים, אנואר סאדאת, ביקר בירושלים והתגורר במלון. על הביקור המפתיע וההיסטורי נודע להנהלת המלון פחות מ-48 שעות, לפני הגעתו של הנשיא. כל אורחי המלון נדרשו לפנותו, ומאחר שאת כל מלונות ירושלים מילאו אנשי תקשורת, לקראת הביקור, ובעיר עצמה לא נותר אף חדר פנוי, נאלצה רשת מלונות "דן" להעביר את האורחים למלונות אחרים ברחבי הארץ. על המלון הונף דגל מצרים לצד דגל מדינת ישראל. הייתה זו הפעם הראשונה, שבה הונף בירושלים דגל של מדינה ערבית מאז הקמת המדינה.

האינתיפאדה הראשונה, בסוף שנות ה-80; ומלחמת המפרץ, בראשית שנות ה-90 של המאה הקודמת, היו שנים קשות לתיירות בישראל, והנהלת מלונות